

УДК 7.041.53(430)

ПОСТАТЬ АЛЬБРЕХТА ДЮРЕРА В ЕВОЛЮЦІЇ АВТОПОРТРЕТА

Студ. К.Р. Коваленко, гр. БДр 3-18

Науковий керівник: ст. викладач М.Ф.Руденко
Київський національний університет технологій та дизайну

Справжній новатор свого часу, німецький художник Альбрехт Дюрер творив в воістину унікальну історичну пору переходу Середніх століть в епоху Ренесансу. Перший в історії німецького (а за великим рахунком – і всього європейського) живопису почав писати автопортрети; одним з перших застосував складну техніку гравіювання на мідних дошках; спробував систематизувати процес створення живописних творів, написавши кілька наукових трактатів на тему вимірювання пропорцій.

Мета і завдання: Прагнення до визнання, істини, зростання духовності, творче мислення і сміливість пошуку нових ідей, інтелектуальна чесність, критичність і самокритичність розуму, уміння використовувати попередній досвід, вислухати і прийняти іншу думку, якщо вона правильна – такі риси потрібно постійно формувати у собі.

Основним завданням сьогодення постає вивчення спадщини видатних умів людства, ознайомлення з основами їх філософії, діалектикою і логікою творчого мислення, формування уявлень про етапи розвитку філософської думки, їх соціально-історичний та духовно-релігійний контексти.

Мета дослідження – охарактеризувати особистість Альбрехта Дюрера та обґрунтувати його творчий здобуток у світовому мистецтві.

Об'єкт дослідження – постать Альбрехта Дюрера.

Методи та засоби дослідження:

Теоретичні: аналіз і синтез філософських, педагогічних, психологічних, соціологічних наукових знань, навчальних видань з проблем мистецтвознавства, живопису; класифікація, порівняння, узагальнення даних щодо постаті Альбрехта Дюрера.

Емпіричні: вивчення, аналіз та узагальнення практики живопису, бесіди, опитування художників з проблем мистецтвознавства.

Наукова новизна та практичне значення отриманих результатів:

- акцентовано увагу на видатну постать Альберта Дюрера – німецького живописця і графіка, одного із найбільших майстрів західноєвропейського Ренесансу;

- доведено, що Альбрехт Дюрер був першим теоретиком мистецтва серед північноєвропейських художників, автор практичного керівництва з образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва на німецькій мові, що пропагував необхідність різнобічного розвитку художників.

Результати дослідження.

21 травня 1471 р. народився видатний німецький живописець і графік Альбрехт Дюрер. У творчості Дюрера переплелися традиції пізньої готики з її інтересом до гострої характерності і з увагою до деталей, перебільшеним виразом емоцій і напруженим ритмом ліній та прагнення використовувати досягнення італійського ренесансного мистецтва, досягнути закони досконалості і гармонії. Художник уважно вивчав натуру, роздумував над проблемами мистецтва, розробляв вчення про ідеальні пропорції.

У пошуках ідеальних пропорцій людського тіла Дюрер першим з німецьких художників звернувся до зображення оголеної натури (гравюра «Адам і Єва»)

Дюрер також був одним з найбільших європейських портретистів. Становлення північноєвропейського автопортрета як самостійного жанру нерозривно пов'язане з ім'ям Дюрера [5]. Героїв його живописних і графічних робіт відрізняє горда самосвідомість, духовна енергія, напружене внутрішнє життя. Він бачив цінність портрета в можливості збереження образу людини для наступних поколінь. Багато з біографів говорять про те, що Дюрер в молодості був привабливою людиною, тому важливим місцем в його спадщині займають автопортрети, найраніший з яких був створений художником у віці 13 років.

У них, безсумнівно, була присутня частка марнославства і бажання сподобатися глядачеві. Автопортрет Дюрера – це спосіб, за допомогою якого можна було підкреслити свій

Сучасні матеріали і технології виробництва виробів широкого вжитку та спеціального призначення

Графічні зображення при створенні матеріалів та інших дизайн-об'єктів

статус і зобразити певний етап життя. Він зображує себе людиною, яка стоїть за інтелектуальному і духовному розвитку вище рівня, що визначається його станом.

Він говорив про значимість образотворчого мистецтва, коли в Німеччині воно ще прираховувалося до ремесла [1]. Дюрер бачив себе творцем і мислителем, а не просто ремісником. Роль майстра в історії розвитку мистецтва кінця XV – початку XVI ст. настільки велика, що мистецтвознавці називають цей період епохою Дюрера.

Допитливий дослідник, Дюрер протягом усього життя створював роботи з природи, в яких уважно вивчав особливості зовнішності людини, будови землі, рослин, тварин. Вони виконані з такою ретельністю, що могли б служити ілюстраціями наукових атласів. У гравюрах художника, пронизаних відчуттям бентежного духу, сильніше, ніж в живописних роботах, відчувається зв'язок з німецькими традиціями пізньої готики. Їх відрізняє напруженість ритму стрімких, неспокійних, різко зламаних ліній.

Особистість Дюрера явила новий для Німеччини ренесансний тип художника-мислителя. Його творчість мала значний вплив на розвиток німецького мистецтва першої пол. XVI ст. Гравюри Дюрера, що розійшлися по всій Європі, зримо проповідували гуманістичні ідеали епохи Відродження.

Пейзажі, виконані під час першої подорожі до Італії в техніці акварелі і гуаші («Вид Трієнту», «Вид гори Арко»), – перші твори цього жанру в історії європейського мистецтва. Їх відрізняє свіжість і безпосередність враження [4].

Для зрілих робіт Дюрера («Віттар Паумгартнеров»; «Поклоніння волхвів»; «Свято вінків з троянд»; «Поклоніння Св. Трійці») характерні ренесансне прагнення до ясності і врівноваженості композиції, пропорційності і пластичної об'ємності фігур. У віттарному образі «Свято вінків з троянд», написаному для німецької церкви в Венеції, Мадонні з Дитиною поклоняються імператор і Папа Римський. У натовпі людей позаду Дюрер помістив портретні зображення багатьох своїх сучасників. Ця робота найбільш близька італійському ренесансному мистецтву радісним різнобарв'ям фарб і гармонійністю.

Висновки. Отже, творчість Дюрера визначила провідний напрямок мистецтва німецького Відродження. Вплив його на сучасних художників був великим; він проник навіть в Італію, у Францію. Одночасно з Дюрером і слідом за ним виступила плеяда великих художників. Серед них були: Лукас Кранах Старший (1472–1553), з тонким відчуттям гармонії природи й людини; наділений величезною силою уяви Маттіас Готхардт Нейтхардт, відомий під ім'ям Маттіас Грюневальд (1475–1528), пов'язаний з містичними народними й готичними традиціями. Самовизначення Дюрера розвивалося протягом усього його життя. Зображуючи себе в різний час, художник прагнув знайти себе. Його свідомість хотіла залишитися навечно в зображенні.

Ключові слова: мистецтво, живопис, Відродження, екслібриси, ренесанс.

ЛІТЕРАТУРА

1. Franz Winzinger: Albrecht Dürer. Reinbek, 1971, ISBN 3-499-50177-5. (нім.)
2. Erwin Panofsky: Das Leben und die Kunst Albrecht Dürers. ins Deutsche übersetzt von Lise Lotte Möller, München, 1977 (erste engl. Ausgabe: 1943). (нім.)
3. Львов С. Альбрехт Дюрер. М. : Искусство, 1977. 300, [4] с. (Жизнь в искусстве). (рос.)
4. Matthias Mende (Hrsg.): Albrecht Dürer — ein Künstler in seiner Stadt. Tümmels, Nürnberg, 2000, ISBN 3-921590-84-1. (нім.)
5. Mark Lehmstedt (Hrsg.): Albrecht Dürer: Das Gesamtwerk. CD-ROM, Digitale Bibliothek, Nr. 28. Directmedia Publishing, Berlin, 2004, ISBN 3-89853-428-6. (нім.)